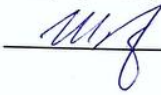

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”

Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

«29» серпня 2025 р.

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітньо-професійна (освітньо-наукова програма)	«Психологія»
Освітній рівень:	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

м. Івано-Франківськ
2025

РОЗРОБНИК:

к. психол. наук, доцент,
в. о. завідувача кафедри психології

Олена ХАЛІК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології

протокол № 1 від 27.08.2025

в. о. завідувача кафедри психології

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олег ЗАПУХЛЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 29.08.2025 р.

e-mail	olena.khalik@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології, ауд.316
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Курс **Соціальна психологія»** вивчає взаємозв'язок соціального і психічного, їх взаємодію, взаємозалежність, формує системне розуміння закономірностей соціально-психологічних явищ і процесів, механізмів соціального впливу та групової динаміки, соціальних ролей, міжгрупових відносин, взаємодії особистості та групи й механізми соціалізації.

Метою навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є засвоєння здобувачами освіти наукових знань про закономірності соціально-психологічних явищ і процесів, про соціальні взаємодії, групову динаміку, соціальні ролі й ідентичності, розвиток навичок аналізу міжособистісних і міжгрупових відносин, застосування соціально-психологічних знань у професійній діяльності психолога.

Завдання навчальної дисципліни «Соціальна психологія»:

- сприяння засвоєнню здобувачами вищої освіти основних категорій, розуміння механізмів та факторів функціонування соціально-психологічної реальності;
- осмислення можливостей використання теоретичних знань із соціальної психології для аналізу, оцінки і прогнозування поведінки людини у комунікативно-інтерактивних ситуаціях;
- сприяти формуванню вміння адекватно оцінювати соціально-психологічні явища, уміння використовувати теоретичні знання для аналізу та інтерпретації поведінки людини у вимірах соціокультурного простору;
- формувати у здобувачів освіти навичок аналізу смислів та змісту соціально-психологічних ситуацій (комунікативних, інтерактивних, групової взаємодії, управління тощо);
- удосконалення навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки у вимірах соціально-психологічного функціонування;
- сприяти формуванню у здобувачів освіти позитивної спрямованості на оволодіння майбутньою професією та подальше самовдосконалення.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

- місце і роль соціальної психології в системі психологічної науки, її зв'язки з науками та іншими психологічними галузями;
- предмет, завдання і методи соціальної психології;

- закономірності спілкування, соціального впливу, формування установок і цінностей;
- психологію малих і великих соціальних груп, лідерства, конфліктів;
- соціально-психологічні аспекти масових явищ, міжкультурної взаємодії, комунікації в сучасному суспільстві.

Здобувачі вищої освіти повинні **уміти**:

- аналізувати соціальні ситуації, міжособистісні та групові відносини;
- застосовувати методи соціально-психологічних досліджень (опитування, соціометрія, спостереження, експеримент);
- проводити діагностику та інтерпретацію соціально-психологічних процесів;
- розробляти рекомендації щодо оптимізації міжособистісної та групової взаємодії;
- оцінювати практичну значущість психологічних знань в галузі соціальної психології; застосовувати набуті знання та навички при організації міжособистісної взаємодії та при виконанні завдань професійного характеру;
- складати структурно-логічні схеми з тем курсу;
- добирати приклади для підтвердження власної думки, складати план виступу та повідомлення;
- користуватися додатковою літературою та Internet-ресурсами під час підготовки до занять, робити коректні посилання на джерела інформації із дотриманням принципу академічної доброчесності.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Психологія», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «01» вересня 2023 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються	ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

комплексністю і невизначеністю умов.	
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.	
ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.	
СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології	
СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	
СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів реального втручання)	
СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	5		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	42 (в годинах)	8 (в годинах)
	практичні	42 (в годинах)	8 (в годинах)
Самостійна робота	Самостійна робота	96 (в годинах)	164 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Вступ до спеціальності, Основи психології, Психологія розвитку особистості, Психологія вікових особливостей особистості	Організаційна психологія, Реабілітаційна психологія

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Соціальна психологія як наука (2 год)

Предмет соціальної психології. Основні завдання соціальної психології. Функції соціальної психології. Місце і роль соціальної психології в системі наук. Передумови виникнення соціальної психології як науки. Основні розділи соціальної психології. Соціально-психологічні явища. Проблема якості соціально-психологічної інформації.

Питання для самостійного вивчення. Етапи розвитку соціальної психології. Академічна та прикладна соціальна психологія [2; 3; 5].

Тема 2. Методи дослідження в соціальній психології (2 год)

Загальна характеристика методів соціально-психологічного дослідження. Спостереження в соціальній психології, його обмеження. Специфіка експерименту в соціальній психології. Сфера застосування опитування в соціальній психології. Соціометрія як специфічний метод соціальної психології. Концепція Морено та її сучасне застосування. Метод групової оцінки особистості. Контент-аналіз, його характеристика.

Питання для самостійного вивчення. Методи активного соціально-психологічного навчання. Метод математичного моделювання соціально-психологічних явищ [6; 8].

Змістовий модуль 2. ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ ТА КОНФЛІКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Тема 3. Загальна характеристика спілкування. Спілкування як обмін інформацією (6 год).

Поняття про спілкування, його функції. Афіліація як потреба у спілкуванні. Види спілкування: вербальне й невербальне; пряме й опосередковане; міжособистісне, групове, масове; формальне й неформальне. Структура спілкування: суб'єкти, зміст, мета, засоби, канали та результат комунікації.

Спілкування як обмін інформацією. Комунікативні моделі. Вербальні і невербальні засоби передачі інформації. Комунікативні бар'єри: бар'єри непорозуміння (фонетичні, семантичні, стилістичні, логічні), бар'єри стосунків, соціокультурні бар'єри). Умови ефективної комунікації.

Питання для самостійного вивчення. Психологічні особливості спілкування як обміну інформацією у сучасному соціальному контексті [6; 8].

Тема 4. Спілкування як інтеракція (2 год)

Характеристика інтерактивної сторони спілкування. Види соціальної взаємодії. Динаміка взаємодії: зміна ролей, домінування/підпорядкування, симетричні та комплементарні взаємодії. Трансактний аналіз Е. Берна. Види трансакцій. Его-стани особистості: Батько, Дорослий, Дитина. Форми поведінки у взаємодії: конструктивні і деструктивні.

Питання для самостійного вивчення. Інтеракція в цифровому середовищі. Врахування інтерактивної сторони спілкування у роботі психолога [1; 2; 5].

Тема 5. Спілкування як соціальна перцепція (2 год)

Закономірності соціальної перцепції. Психологічні механізми соціальної перцепції. Формування першого враження про людину. Роль очікувань, контексту, «центральної риси» у формуванні загальної оцінки. Психологічні механізми соціальної перцепції: стереотипізація, ідентифікація, рефлексія. Основні перцептивні ефекти: ефект гало, ефекти первинності та новизни, ефект “хибної згоди”, ефект центральної тенденції, ефект поблажливості, ефект логічної помилки тощо. Каузальна атрибуція. Фундаментальна помилка атрибуції.

Питання для самостійного вивчення. Соціальна перцепція в цифровому середовищі, її специфіка. Специфіка соціальної перцепції в міжгруповій взаємодії [2; 3; 6].

Тема 6. Психологічні засоби впливу у процесі спілкування (2 год)

Поняття соціального впливу. Інформаційний і нормативний соціальний вплив. Фактори впливу. Види психологічного впливу. Вербальні і невербальні засоби впливу. Переконавання, наслідування, емоційне зараження, навіювання. Протистояння особистості неконструктивним, маніпулятивним впливам.

Питання для самостійного вивчення. Соціально-психологічні аспекти впливу ЗМІ на розвиток особистості. Етичні проблеми впливу ЗМІ на особистість [3; 8].

Тема 7. Соціально психологічний аналіз конфліктної взаємодії (4 год)

Поняття про конфлікт. Функції конфліктів. Причини та особистісні передумови виникнення конфліктів. Типологія конфліктів. Структура та динаміка розвитку конфлікту. Типи поведінки людини в конфлікті. Способи розв’язання конфліктів. Форми завершення конфліктів. Психотехнології вирішення конфліктів.

Питання для самостійного вивчення. Медіація як сучасна психотехнологія вирішення конфліктів. Психологія переговорного процесу вирішення (розв’язання) конфліктів [3; 5; 8].

Змістовий модуль 3. СОЦІАЛЬНО_ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ У ГРУПАХ

Тема 8. Група як соціальне явище. Соціально-психологічні характеристики малих груп (4 год)

Поняття про групу у соціальній психології. Функції групи. Типологія груп та їх характеристики.

Мала група, її основні характеристики: композиція (склад); структура групи; групові процеси; групові норми (їх значення для функціонування групи) і цінності; система групових очікувань (експектацій), формальні і неформальні санкції у соціальних групах. Соціальний статус особистості у групі. Збереження соціального статусу. Соціометрична структура малої соціальної групи. Соціально-психологічний клімат у соціальній групі.

Питання для самостійного вивчення. Моделі розвитку малої групи: одномірні, двомірні моделі та моделі колективоутворення. Методика вивчення міжособистісних стосунків у малій групі [5; 6; 8].

Тема 9. Соціально-психологічні характеристики динамічних процесів у групах (4 год)

Динамічні процеси у групах. Соціально-психологічні аспекти розвитку групи. Згуртованість (чинники виникнення, психологічні наслідки) та сумісність членів соціальної групи. Феномен групового тиску. Конформізм. Експеримент С. Аша. Соціально-психологічні аспекти прийняття групового рішення. Експерименти С.Мілграма. Нормативний вплив групової більшості. Нормативний вплив групової меншості. Ухвалення групових рішень. Елементи процесу прийняття групового рішення.

Питання для самостійного вивчення. Теорія соціального поштовху. Нормативний вплив референтних груп особистості [2; 5; 6].

Тема 10. Соціально-психологічні особливості великих соціальних груп (2 год)

Загальна характеристика великих соціальних груп. Ознаки великих соціальних груп. Типологія великих соціальних груп. Психологічна характеристика різних видів великих соціальних груп. Стихійні групи і масові рухи. Феномен натовпу: ознаки, види, психологічні особливості поведінки людини в натовпі. Рівень розвитку великих соціальних груп. Соціально-психологічні феномени у великих групах.

Питання для самостійного вивчення. Методи дослідження психології великих соціальних груп. Психологічні особливості етнічних груп [1; 3; 5].

Тема 11. Масові соціально-психологічні явища (2 год)

Поняття про психологію масової поведінки. Психологія масових настроїв. Психологічні явища у великих соціальних групах. Психологія чуток та паніки. Мода як стандартизована стихійна масова поведінка. Психологія реклами. Види психологічних впливів у рекламних повідомленнях. Класифікація прийомів і ефектів психологічного впливу в засобах масової інформації. Роль ЗМІ в маніпулюванні суспільною свідомістю.

Питання для самостійного вивчення. Механізми впливу пропаганди на психіку людини [2; 5; 6].

Тема 12. Психологічні закономірності управління соціальною групою (4 год)

Лідерство і керівництво у соціальних групах. Теорії походження лідерства. Теорія рис (особистісна теорія лідерства). Ситуаційна теорія лідерства. Синтетична (системна) теорія лідерства. Стилі і типологія лідерства. Відмінності між лідером і керівником. Соціально-психологічні механізми управління групою. Психологічні закономірності управління соціальною групою. Типи керівників і стилі управління групою.

Питання для самостійного вивчення. Поведінковий підхід до проблем лідерства. Умови ефективного управління групою [2; 4; 8].

Змістовий модуль 4. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Тема 13. Соціальна психологія особистості (2 год)

Соціально-психологічні теорії особистості. Проблема типології особистості у соціальній психології. Соціально-психологічна детермінація розвитку особистості у групах. Взаємовплив соціального та індивідуального в особистості. Індивідуальність особистості. Соціальна зрілість особистості. Соціальна установка і реальна поведінка особистості.

Питання для самостійного вивчення. Асоціальні прояви особистості [1; 4; 5].

Тема 14. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості (2 год)

Поняття соціалізації особистості. Форми соціалізації. Когнітивний, афективний та конативний компоненти соціалізації. Інститути та механізми соціалізації. Стадії соціалізації особистості. Адаптація, інтеграція та індивідуалізація особистості у групі. Статеворольові параметри особистості. Гендерні стереотипи та гендерні ролі. Гендерна ідентичність особистості.

Питання для самостійного вивчення. Вплив трансформаційних процесів суспільства на соціалізацію особистості [5; 6].

Тема 15. Проблеми прикладних досліджень в соціальній психології (2 год)

Предмет і завдання прикладної соціальної психології. Особливості прикладних досліджень. Основні напрями прикладних досліджень у соціальній психології. Прикладна соціальна психологія у сфері політики, економіки, управління. Прикладна соціальна психологія у сфері освіти і науки. Прикладна соціальна психологія сім'ї.

Питання для самостійного вивчення. Прикладна соціальна психологія у правовій сфері [1; 3; 5].

Зміст практичних занять

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Соціальна психологія як наука (4 год)

Предмет соціальної психології. Основні завдання соціальної психології. Функції соціальної психології. Місце і роль соціальної психології в системі наук. Передумови виникнення соціальної психології як науки. Основні розділи соціальної психології. Соціально-психологічні явища. Проблема якості соціально-психологічної інформації.

Завдання для самостійної роботи. 1. Охарактеризуйте експериментальний етап у розвитку соціальної психології не більше 1 стр. друкованого тексту. 2. Існує думка, що майже всі можливі результати психологічного експерименту є очевидними і передбачуваними. Поясніть сутність феномену «хіндсайт» (можете використати роботу [Д.Майерса «Соціальна психологія»](#)).

Тема 2. Методи дослідження в соціальній психології (2 год)

Загальна характеристика методів соціально-психологічного дослідження. Спостереження в соціальній психології, його обмеження. Специфіка експерименту в соціальній психології. Сфера застосування опитування в соціальній психології. Соціометрія як специфічний метод соціальної психології. Концепція Морено та її сучасне застосування. Метод групової оцінки особистості. Контент-аналіз, його характеристика.

Завдання для самостійної роботи. 1. Ознайомтеся з експериментами щодо дослідження поведінки підкорення, проведеними [Стенлі Мілграмом](#) (Е. Масlach "Практикум з соціальної психології" С. 38 – 56.) або [Філіпом Зімбардо](#) (С 296 – 320).

Які етичні проблеми постають у зв'язку із дослідженнями такого типу? Висловіть своє ставлення до проведених експериментів

Тема 3. Характеристика соціально-психологічного мислення (2 год)

Соціально-психологічне мислення, його специфіка. Форми соціально-психологічного мислення: донаукові, протонаукові, наукові, позанаукові. Соціальні переконання і судження. Соціальні установки і соціальні стереотипи.

Завдання для самостійної роботи. 1. Люди схильні створювати власну «суб'єктивну соціальну реальність», залежну від їх сприйняття, і ця реальність може впливати на прийняття рішення щодо поведінки в соціумі. Дослідіть і запишіть, що означає термін "когнітивне упередження", перегляньте на вибір [відео про різні когнітивні упередження](#), наведіть 2 приклади упереджень, які вас найбільше вразили і напишіть, чим саме.

2. Соціальний стереотип виступає основою для соціального упередження й дискримінації. Упередження є негативним стереотипом. Соціальні упередження – це негативна установка у відношенні до певної соціальної групи, що містить негативні емоції або ворожу поведінку. Найпоширеніші такі упередження:

- 1) упередження щодо етнічних і расових груп (расизм);
- 2) упередження щодо людей певної статі (сексизм);
- 3) упередження щодо людей певного віку (ейджизм);
- 4) упередження щодо людей нетрадиційної сексуальної орієнтації (гомофобія).

Наведіть 3–5 прикладів прояву ейджизму в сучасному українському суспільстві. Поясніть, чому в нашому суспільстві він існує. Охарактеризуйте негативні наслідки існування ейджизму. Опишіть основні способи боротьби з ейджизмом (як на індивідуальному, так і на суспільному рівні).

або

Наведіть 3–5 прикладів прояву сексизму в сучасному українському суспільстві. Поясніть, чому в нашому суспільстві він існує. Охарактеризуйте негативні наслідки існування сексизму. Опишіть основні способи боротьби із сексизмом (як на індивідуальному, так і на суспільному рівні).

або

Наведіть 3–5 прикладів етнічних стереотипів, упереджень і дискримінації (якщо ви вважаєте, що останні існують), які поширені в українському суспільстві. Поясніть, чому в нашому суспільстві вони існують. Опишіть основні способи боротьби з етнічними упередженнями й дискримінацією (як на індивідуальному, так і на суспільному рівні).

Змістовий модуль 2. ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ ТА КОНФЛІКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Тема 4. Загальна характеристика спілкування. Спілкування як обмін інформацією (4 год).

Поняття про спілкування, його функції. Афіліація як потреба у спілкуванні. Види спілкування: вербальне й невербальне; пряме й опосередковане; міжособистісне, групове, масове; формальне й неформальне. Структура спілкування: суб'єкти, зміст, мета, засоби, канали та результат комунікації.

Спілкування як обмін інформацією. Комунікативні моделі. Вербальні і невербальні засоби передачі інформації. Комунікативні бар'єри: бар'єри непорозуміння (фонетичні, семантичні, стилістичні, логічні), бар'єри стосунків, соціокультурні бар'єри). Умови ефективної комунікації.

Завдання для самостійної роботи. 1. Визначте за допомогою [діагностичної методики](#) вашу потребу у спілкуванні (або вашого однокласника чи однокласниці) і зробіть висновки про рівень її вираженості (додати бланк відповідей). Спрогнозуйте, як рівень вираженості потреби у спілкуванні впливатиме на взаємодію з іншими.

Тема 5. Спілкування як інтеракція (2 год)

Характеристика інтерактивної сторони спілкування. Види соціальної взаємодії. Динаміка взаємодії: зміна ролей, домінування/підпорядкування, симетричні та комплементарні взаємодії. Трансактний аналіз Е. Берна. Види трансакцій. Его-стани особистості: Батько, Дорослий, Дитина. Форми поведінки у взаємодії: конструктивні і деструктивні.

Завдання для самостійної роботи. Проаналізуйте одну реальну ситуацію міжособистісної взаємодії (із власного досвіду, художнього твору, фільму чи соціальної реклами).

У письмовій формі, можна у вигляді презентації зі схематичною ілюстрацією трансакції:

- опишіть коротко ситуацію;
- визначте тип взаємодії (кооперація, конфлікт, уникнення тощо);
- визначте рольову структуру: хто в якій ролі взаємодіє (соціальні ролі);
- проаналізуйте її з позиції трансактного аналізу:
 - які его-стани (Батько – Дорослий – Дитина) були активні у кожного з учасників;
 - визначте тип трансакції (паралельна, перехресна, прихована);
 - чи була взаємодія конструктивною чи деструктивною? Чому?

Тема 6. Спілкування як соціальна перцепція (2 год)

Закономірності соціальної перцепції. Психологічні механізми соціальної перцепції. Формування першого враження про людину. Роль очікувань, контексту, «центрального рис» у формуванні загальної оцінки. Психологічні механізми соціальної перцепції: стереотипізація, ідентифікація, рефлексія. Основні перцептивні ефекти: ефект гало, ефекти первинності та новизни, ефект “хибної згоди”, ефект центральної тенденції, ефект поблажливості, ефект логічної помилки тощо. Каузальна атрибуція. Фундаментальна помилка атрибуції.

Завдання для самостійної роботи. 1. Знайдіть та опишіть 2 приклади перцептивних помилок у публічному просторі (медіа, реклама, політика, соцмережі):

- Що саме є помилкою?
- Який ефект або механізм спрацював?

2. Напишіть міні-есе до 300 слів на тему «Як мої очікування впливають на те, як я сприймаю інших»

– Чи помічали ви, як попередня інформація або стереотип змінює ваш погляд на людину?

– Як це впливає на взаємодію?

– Як ви можете вдосконалити власне соціальне сприймання?

Тема 7. Психологічні засоби впливу у процесі спілкування (2 год)

Поняття соціального впливу. Інформаційний і нормативний соціальний вплив. Фактори впливу. Види психологічного впливу. Вербальні і невербальні засоби впливу. Переконавання, наслідування, емоційне зараження, навіювання. Протистояння особистості неконструктивним, маніпулятивним впливам.

Завдання для самостійної роботи. 1. Проведіть дослідження схильності до маніпулювання іншими людьми за допомогою «Опитувальника для виявлення вираження до макіавеллізму» . Прокоментуйте отримані результати.

2. Створіть «Психологічний портрет впливового комунікатора», для цього проаналізуйте відому особистість з будь-якої сфери. Результати оформіть у вигляді презентації.

Які засоби впливу найчастіше використовує?

Який стиль комунікації переважає: емоційний, логічний, харизматичний?

Чи вважаєте ви цей вплив усвідомленим та етичним?

АБО

Ознайомтесь зі вказаними статтями науковців і, використовуючи отримані знання про прийоми психологічного впливу в рекламі, перегляньте будь-яку рекламу товару чи статтю в інтернет-виданні і опишіть прийоми маніпуляції, які були використані (обов'язково надати посилання на статтю або рекламу).

[М. Г. Лашкіної "ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КОМУНІКАТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ЗМІ"](#)

[Колесник О. С. "Основні прийоми психологічного впливу в сучасній телевізійній соціальній рекламі"](#)

Тема 8. Соціально психологічний аналіз конфліктної взаємодії (4 год)

Поняття про конфлікт. Функції конфліктів. Причини та особистісні передумови виникнення конфліктів. Типологія конфліктів. Структура та динаміка розвитку конфлікту. Типи поведінки людини в конфлікті.

Способи розв'язання конфліктів. Форми завершення конфліктів. Психотехнології вирішення конфліктів.

Завдання для самостійної роботи. Описати будь-який конфлікт, який ви спостерігали або прочитали про нього в інтернет-джерелі, в художній літературі (можна відео конфлікту з посиланням) , та виконати його аналіз за схемою.

Опорна схема для аналізу конфліктної ситуації

1. Описання ситуації, конфлікту, вчинку (хто учасники, місце виникнення, діяльність учасників, потреби і побоювання кожного з конфліктантів, тощо).

Варіанти побоювань (страх провалу і приниження, страх зганьбитися, побоювання бути знехтуваним чи нелюбим, побоювання втрати контролю, самотність, страх бути підданим критиці чи осуду, втрата роботи, нецікава робота, побоювання, що вами будуть керувати, побоювання, що все потрібно починати спочатку тощо.)

2. Що передувало виникненню ситуації?

3. Визначення в ситуації моменту, коли можна було б попередити її перетворенню в конфлікт.

4. Що завадило зробити це (емоційний стан конфліктантів, присутність свідків, розгубленість, раптовість тощо).

5. Які вікові та індивідуальні особливості учасників проявилися їх поведінці, ситуації, вчинках?

6. Ситуація очима кожної із сторін конфлікту.

7. Особистісна позиція конфліктантів в ситуації, що виникла (ставлення до кожної із сторін), реальні цілі у взаємодії з (чого кожен хоче: позбавитись іншого, допомогти йому або ж проявляє байдужість);

8. Що нового узнали кожна із сторін конфлікту один про одного із ситуації, вчинку (пізнавальна цінність ситуації);

9. Основні причини ситуації, що виникла, чи конфлікту та його зміст (конфлікт діяльності, поведінки чи відносин);

10. Варіанти погашення, запобігання і вирішення ситуації, корегування поведінки тощо;

11. Вибір засобів і прийомів впливу і визначення конкретних учасників реалізації поставлених цілей на сьогодні та на перспективу.

Змістовий модуль 3. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ У ГРУПАХ

Тема 8. Група як соціальне явище. Соціально-психологічні характеристики малих груп (2 год)

Поняття про групу у соціальній психології. Функції групи. Типологія груп та їх характеристики.

Мала група, її основні характеристики: композиція (склад); структура групи; групові процеси; групові норми (їх значення для функціонування групи) і цінності; система групових очікувань (експектацій), формальні і неформальні санкції у соціальних групах. Соціальний статус особистості у групі. Збереження соціального статусу. Соціометрична структура малої соціальної групи. Соціально-психологічний клімат у соціальній групі.

Завдання для самостійної роботи.

Тема 10. Соціально-психологічні характеристики динамічних процесів у групах (4 год)

Динамічні процеси у групах. Соціально-психологічні аспекти розвитку групи. Згуртованість (чинники виникнення, психологічні наслідки) та сумісність членів соціальної групи. Феномен групового тиску. Конформізм. Експеримент С. Аша. Соціально-психологічні аспекти прийняття групового рішення. Експерименти С.Мілграма. Нормативний вплив групової більшості. Нормативний вплив групової меншості. Ухвалення групових рішень. Елементи процесу прийняття групового рішення.

Завдання для самостійної роботи. 1. Наведіть 2-3 приклади з вітчизняної чи світової історії, коли групова меншість виявилася більш впливовою ніж більшість, й прийняті під її тиском рішення змінили хід історії й життя суспільства (привели до зміни норм, цінностей тощо). Вкажіть засоби й прийоми, завдяки яким меншість добилася прийняття цих рішень.

2. Уявіть, що ви формуєте групу (психологічну, навчальну, групу підтримки тощо), яка має ефективно діяти в умовах швидких змін.

Які чинники згуртованості та сумісності ви врахуєте? Які етапи розвитку групи передбачите? Як ви організуєте ухвалення рішень, щоб зменшити ризик групового тиску?

Тема 11. Соціально-психологічні особливості великих соціальних груп (2 год)

Загальна характеристика великих соціальних груп. Ознаки великих соціальних груп. Типологія великих соціальних груп. Психологічна характеристика різних видів великих соціальних груп. Стихійні групи і масові рухи. Феномен натовпу: ознаки, види, психологічні особливості поведінки людини в натовпі. Рівень розвитку великих соціальних груп. Соціально-психологічні феномени у великих групах.

Завдання для самостійної роботи. 1. Підберіть короткий відеоролик, в якому наявна якась велика соціальна група, опишіть:

До якої великої соціальної групи належать герої ролика?

Які поведінкові, мовні, візуальні ознаки це підтверджують?

Які психологічні ефекти приналежності до групи проявляються? (лояльність, упередженість, захисна поведінка тощо)

Які форми впливу групи спостерігаються?

Результати аналізу представити у вигляді презентації з посиланням на відео.

2. Юрба – відносно короткочасна, внутрішньо неорганізована велика кількість людей, об'єднаних безпосередньою просторовою близькістю, яким-небудь зовнішнім стимулом і емоційною спільністю.

Самостійно знайдіть у засобах масової інформації або літературі приклади юрби. Опишіть їх, охарактеризуйте причини її появи, її вид та особливості.

Тема 12. Масові соціально-психологічні явища (2 год)

Поняття про психологію масової поведінки. Психологія масових настроїв. Психологічні явища у великих соціальних групах. Психологія чуток та паніки. Мода як стандартизована стихійна масова поведінка. Психологія реклами. Види психологічних впливів у рекламних повідомленнях. Класифікація прийомів і ефектів психологічного впливу в засобах масової інформації. Роль ЗМІ в маніпулюванні суспільною свідомістю.

Завдання для самостійної роботи. Дослідіть одне явище моди (одяг, стиль поведінки, харчування, тренд у соцмережах). Визначте і представте результати вашого аналізу у вигляді короткої презентації за наступними питаннями:

- Яка соціальна група найчастіше наслідує це конкретне явище моди?
- Чи є там елементи конформізму / масової ідентичності?

- Яку психологічну функцію виконує цей тренд (самовираження, приналежність, уникнення страху бути «не таким» тощо)?
- Чи є там маніпулятивні прийоми впливу? Навести приклади, які саме.

2. Сформулюйте коротку фейкову або маніпулятивну "новину" — не більше 5 речень. Оберіть цільову аудиторію (наприклад: студенти, батьки, пенсіонери, підлітки, покупці тощо). Представте її у вигляді презентації.

Поясніть, які психологічні механізми впливу ви використали, наприклад: емоційне зараження, авторитет джерела, ефект повторення, апеляція до страху / гордості / тривоги, викривлення фактів (напівправа), приналежність до групи («всі так думають») тощо.

Тема 13. Психологічні закономірності управління соціальною групою (4 год)

Лідерство і керівництво у соціальних групах. Теорії походження лідерства. Теорія рис (особистісна теорія лідерства). Ситуаційна теорія лідерства. Синтетична (системна) теорія лідерства. Стилі і типологія лідерства. Відмінності між лідером і керівником. Соціально-психологічні механізми управління групою. Психологічні закономірності управління соціальною групою. Типи керівників і стилі управління групою.

Завдання для самостійної роботи. 1. Ознайомтесь з різними теоріями лідерства, коротко опишіть, яка з них вам найбільше імпонує, поясніть, чому.

2. Подумайте, якими рисами має володіти справжній лідер (наведіть хоча б 5-7 рис), поясніть свій вибір.

3. Продіагностуйте ваш рівень (або вашого однокласника чи однокласниці) загальної здібності до управлінської діяльності за допомогою діагностичної методики і зробіть відповідні висновки (бланк відповідей додати).

Змістовий модуль 4. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Тема 14. Соціальна психологія особистості (2 год)

Соціально-психологічні теорії особистості. Проблема типології особистості у соціальній психології. Соціально-психологічна детермінація розвитку особистості у групах. Взаємовплив соціального та індивідуального в особистості. Індивідуальність особистості. Соціальна зрілість особистості. Соціальна установка і реальна поведінка особистості.

Завдання для самостійної роботи.

Тема 15. Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості (2 год)

Поняття соціалізації особистості. Форми соціалізації. Когнітивний, афективний та конативний компоненти соціалізації. Інститути та механізми соціалізації. Стадії соціалізації особистості. Адаптація, інтеграція та індивідуалізація особистості у групі. Статеві-рольові параметри особистості. Гендерні стереотипи та гендерні ролі. Гендерна ідентичність особистості.

Завдання для самостійної роботи. 1. На конкретних прикладах покажіть дію психологічних механізмів соціалізації (не менше 2 прикладів).

2. Проаналізуйте дану ситуацію і визначте, які етапи соціалізації ускладнені у підлітка. Назвіть інститути і механізми, які могли б сприяти адаптації і як саме.

«Підліток переїхав з окупованої території до нового міста, має труднощі в новій школі. Вдома — конфлікти з батьками, у класі відчувається ізолюваність, в соцмережах проводить багато часу».

або

Написати есе «Моя етнічна автобіографія» на 200-400 слів (3 бали).

Мета роботи – проаналізувати на власному прикладі становлення етнічної ідентичності. Есе пишеться у вільній формі. При написанні есе необхідно розкрити такі питання:

1. Коли, як і від кого ви дізналися про власну національність? Що ви відчували у зв'язку з цим?
2. Як ви ставилися до власної національності в дитинстві (пишалися, соромилися, не надавали значення)?
3. Як ставилися до проблеми етнічності у вашій родині? Чи обговорювалися ці проблеми? Чи відзначаються національні свята, дотримуються традиції, готуються страви національної кухні?
4. Як школа й вчителі вплинули на формування вашої етнічної ідентичності?
5. Хто й що вплинув на формування вашої етнічної ідентичності у більш дорослому віці?
6. Що ви можете сказати про вашу етнічну ідентичність сьогодні? Як її можна охарактеризувати?

Тема 16. Проблеми прикладних досліджень в соціальній психології (2 год)

Предмет і завдання прикладної соціальної психології. Особливості прикладних досліджень. Основні напрями прикладних досліджень у соціальній психології. Прикладна соціальна психологія у сфері політики, економіки, управління. Прикладна соціальна психологія у сфері освіти і науки. Прикладна соціальна психологія сім'ї.

Завдання для самостійної роботи. Знайдіть приклад статті, в якій описано одне прикладне соціально-психологічне дослідження в одній із таких сфер:

- освіта
- політика / вибори
- міжгрупові конфлікти
- робота з внутрішньо переміщеними особами
- цифрове середовище (соцмережі, дезінформація)

Поясніть, яка проблема досліджувалась, які методи були використані, які висновки / рекомендації було сформульовано, чи можна ці результати застосувати в іншому контексті.

Результати роботи представте у вигляді презентації.

Зміст самостійної роботи студентів

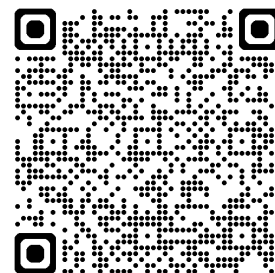
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Соціальна психологія»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
1 семестр		
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	164
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	21	10
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	33	10
Підготовка до поточного контролю	8	6

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

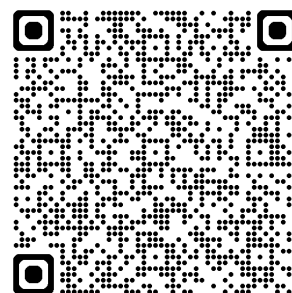
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

№ п/п	Перелік онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Платформа Prometheus Курс “Інформаційна гігієна. Як розпізнати брехню в соцмережах, в інтернеті та на телебаченні” https://courses.prometheus.org.ua/course/s/course-v1:Prometheus+IH101+2021_T3/about	Тема 7. Психологічні засоби впливу у процесі спілкування. Тема 12. Психологічні засоби впливу у процесі спілкування (2 год)

2.	Платформа Coursera Course “The Arts and Science of Relationships: Understanding Human Needs” (сертифікат безкоштовно за умови написання мотиваційного листа) https://www.coursera.org/learn/human-needs#modules	Тема 4. Загальна характеристика спілкування. Спілкування як обмін інформацією Тема 5. Спілкування як інтеракція
3.	Платформа Coursera Course “Social Psychology” (сертифікат безкоштовно за умови написання мотиваційного листа) https://www.coursera.org/learn/social-psychology?collectionId=&productId=qLwmkiOZEeadsBKew8xmjQ&productType=course&showMiniModal=true&source=search	Тема 3. Характеристика соціально-психологічного мислення Тема 6. Спілкування як соціальна перцепція Тема 10. Соціально-психологічні характеристики динамічних процесів у групах

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі психології.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання.	диспут, бесіда-діалог проблемно-пошуковий метод	усний контроль, поточний контроль

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	комп'ютерні і мультимедійні методи, бесіда, дискусії	поточний контроль, письмовий контроль, самооцінювання
ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника	мозковий штурм, бесіда-діалог, дискусія, кейс-метод	усний контроль, самооцінювання, оцінювання в міні-групах

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	Аудиторна робота на семінарах	35	35	60
	Самостійна робота	25		
	ВСЬОГО	60		
Підсумкові контрольні заходи	залік, екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу

студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання відповіді на практичному занятті:

Кількість балів	Характеристика
5 балів	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Ініціативне та творче ставлення до виконання різних типів завдань. Правильно виконує усі завдання. Здобувач освіти володіє всіма необхідними практичними навичками.
4 бали	В більшій мірі володіє навчальним матеріалом, але може допускати незначні помилки під час усних виступів та письмових відповідей, використовує лише обов’язкову літературу, недостатньо аргументує думку, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань не повною мірою, допускаючи при цьому окремі неточності. Здобувач володіє більшістю необхідних практичних навичок.
3 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, з помилками (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Здобувач володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.
2 бали	Поверхнево володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, пояснити, не розуміє змісту значної частини теоретичних питань та практичних завдань, засвоєно лише деякі поняття з теми. Здобувач володіє лише деякими практичними навичками.

0 балів	Не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
----------------	---

Критерії оцінювання розв'язання професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі)

При оцінюванні професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі), враховуються наступні показники:

- рівень засвоєння теоретичних знань студентами;
- самостійність їх оцінних суджень;
- вміння застосовувати набуті теоретичні знання з психології при розв'язанні задач;
- характеристики відповідей при розв'язанні задач;
- уміння розв'язувати проблемні ситуації, робити висновки, формулювати гіпотези тощо;
- навички самостійного розв'язання задач репродуктивного, продуктивного чи творчого рівня студентами.

Оцінюванню підлягають загальні уміння:

- характеристики відповіді: елементарна, фрагментарна, неповна, повна, логічна, доказова, творча; її глибина, доказовість, узагальненість, обґрунтованість, осмисленість, креативність мислення тощо;
- якість знань: правильність, повнота осмисленість, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь та навичок;
- рівень оволодіння розумовими операціями (аналіз, синтез, порівняння, уміння робити висновки тощо);
- самостійність оцінних суджень.

Оцінюванню підлягає також відповідність запропонованого здобувачем освіти розв'язку задачі таким вимогам:

- 1) узгодженість отриманого результату з умовами задачі;

- 2) обґрунтованість обраного шляху розв'язання;
- 3) логіка розв'язання, що відбиває ступінь розуміння умов задачі;
- 4) використання в процесі розв'язання психологічних знань, володіння понятійним апаратом психологічної науки.

Відповіді мають продемонструвати знання теоретичного матеріалу теми, володіння понятійним апаратом, вміння висловити власну думку, зробити висновок, використовувати теоретичні знання при комплексному розв'язанні задач.

Деталізовані критерії оцінювання розв'язання
професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі)

Оцінка	Критерії
5 балів	Здобувач правильно розв'язав психологічну задачу, дано розгорнуте пояснення та обґрунтування зробленого висновку. Здобувач демонструє методологічні та теоретичні знання, вільно володіє науковою термінологією. При аналізі запропонованої ситуації виявляє творчі здібності, знання додаткової літератури. Демонструє добрі аналітичні здібності, здатний при обґрунтуванні своєї думки вільно проводити аналогії між темами, психічними явищами. Вміє аргументувати свої думки.
4 бали	Задача вирішена правильно, дано пояснення та обґрунтування зробленого висновку. Здобувач демонструє методологічні та теоретичні знання, проте допускає деякі неточності під час оперування науковою термінологією й деякі помилки під час встановлення логічних взаємозв'язків.
3 бали	Здобувач показує знання методики розв'язання психологічної задачі та змісту застосовуваного понятійного апарату і формул. Проте допущені помилки у розв'язанні не дають можливості зробити правильні висновки. Здобувач допускає суттєві помилки під час встановлення логічних взаємозв'язків та використанні наукової термінології.
2 бали	Здобувач частково розв'язав психологічну задачу, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання задачі.

0 балів	Здобувач неправильно розв'язав психологічну задачу, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів.
---------	--

Критерії оцінювання самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Опис критерію</i>
<i>5 балів</i>	Завдання виконано повністю, з високим рівнем якості, демонструє глибоке розуміння матеріалу. Робота характеризується творчим підходом, глибоким аналізом і застосуванням теоретичних знань на практиці. Усі аспекти завдання розкрито, а результати роботи є обґрунтованими. У практичних завданнях використано правильні методи аналізу та прийнято оптимальні рішення. Структура й оформлення роботи відповідають усім вимогам, робота вирізняється чіткістю та логічністю.
<i>4 бали</i>	Завдання виконано якісно та з дотриманням основних вимог. Робота демонструє достатній рівень розуміння матеріалу, наявність високого рівня розвитку навичок аналізу, синтезу, узагальнення. Теоретичні знання застосовано правильно, залучено відповідний інструментарій для виконання завдань. У практичних завданнях результати здебільшого коректні, хоча можуть бути незначні недоліки в деталях, таких як неповний аналіз окремих аспектів. Робота структурована й логічно оформлена, а висновки відповідають поставленим цілям. Оформлення відповідає вимогам, незначні недоліки не впливають на якість. Результати роботи можуть бути використані на практиці, але окремі аспекти потребують доопрацювання.
<i>3 бали</i>	Завдання виконано з дотриманням основних вимог, однак воно демонструє середній рівень розуміння матеріалу студентом. У роботі використано обмежену кількість теоретичних джерел, або вони застосовані некоректно. Для практичних завдань результати мають загальну відповідність вимогам, проте присутні недоліки в деталях, таких як неповне розкриття задачі чи наявність окремих помилок. Студент демонструє здатність виконувати завдання, але без достатньої глибини та критичного осмислення. Наявні недоліки в

	структурі роботи або застосуванні методів. Частково дотримано вимоги до оформлення, але є логічні неточності. Результати роботи мають обмежене практичне значення, можливі помилки в їх застосуванні.
2 бали	Завдання виконано частково або невідповідно до поставлених вимог. Результати роботи демонструють низький рівень розуміння теми та відсутність самостійності у виконанні. При виконанні завдання спостерігається мінімальне залучення теоретичних знань, не використано за необхідності належний інструментарій. У практичних типах завдань допущено серйозні помилки, які призводять до викривлення суті роботи. Порушено вимоги до оформлення або структури, а також спостерігаються грубі помилки в обґрунтуванні рішень чи результатів. Робота хаотично структурована, не дотримано вимог до оформлення, а результати є некоректними або непридатними для практичного застосування.
0 балів	Завдання не виконано або виконано повністю неправильно

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перескладання. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі екзамену проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен і повинні йти на перескладання.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F

Студенти, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія. Київ, 2020. 243 с.
2. Соціальна психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Сербова, О. Л. Туриніна, О. В. Москаленко, С. О. Хілько, В. О. Чумаков ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 595 с. url: <https://ela.kpi.ua/items/c047fef0-8cdb-46fa-aa4c-c7b4e6a41250>
3. Соціальна психологія (з основами соціально-психологічного тренінгу) : навч. посіб. Дніпро : Середняк Т. К., 2021. 150 с.
4. Соціальна психологія / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : підручник : у 2 кн. Київ : Книги - XXI, 2010. К.1. Соціальна психологія особистості і спілкування. 464 с. К.2. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія 448 с.
6. Москаленко В. Соціальна психологія. 2-ге видання. Київ: Центр учбової літератури. 2024. 688 с.
7. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
8. Соціальна психологія: навчальний посібник/ В. М. Поліщук. Суми: Університетська книга (Україна), 2021. 271 с.

Додаткова література:

1. Берн Е. Ігри, у які грають люди / Пер. з англ. К. Меньшикової. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 256 с.
2. Варіативність соціалізації особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства : монографія / авт. колектив : Н. М.

- Токарева, А. В. Шамне, О. О. Халік [та ін.]; ред. Н. М.Токаревої. Київ : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2017. 220 с.
3. Власова О.І., Никоненко Ю.В. Соціальна психологія організацій та управління. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 392 с.
 4. Кононець, М. О. Психологія лідерства : навч. посібник студентів, аспірантів, викладачів закладів вищої технічної освіти / М. О. Кононець. Київ : КВІЦ, 2020. 252 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a72c063a-b720-46e3-901a-661a2ef84d42/content>
 5. Лебон Г. Психологія натовпу. Перекл. з француз. І. Андрущенко. Київ: Арії. 2025. 272 с.
 6. Слюсаревський М. М., Н. В. Хазратова. Психологія груп: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2022. 164 с.
 7. Чалдіні Р. Психологія впливу-2. Наука і практика. Київ : Клуб Сімейного Дозвілля, 2020. 400 с.
 8. Myers D., Twenge J. Social Psychology. 14th edition. Publisher: McGraw Hill. 2021. 672 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. Монастирська Л. В. Технології мовного впливу на натовп. URL : http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/5_2022/part_1/49.pdf
2. Татенко В. О. Соціальна психологія націєтворення: суб'єктно-вчинковий підхід : монографія. 2-е вид. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. URL: <https://bit.ly/35Dt50b>
3. Чуніхіна С. Л. Здобутки і перспективи розвитку соціальної та політичної психології в Україні: досвід інституту соціальної та політичної психології НАПН України. URL: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/247/298>
4. <https://scholar.google.com.ua/>
5. <http://www.nbu.gov.ua/>
6. <https://global.oup.com/academic/content/series/o/oxford-library-of-psychology-olop/?cc=ua&lang=en&>
7. <https://www.coursera.org/>
8. <https://bio.lib.cam.ac.uk/psychology-library>
9. [AIC "Я-психолог"](#)

